

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ «БЕЙТ-ХАНА»

Кафедра педагогіки та психології

РОБОЧА ПРОГРАМА
освітнього компонента

**ОДФ 2. 14 Теорія та методика фізичного виховання та
валеологічної освіти**

підготовки бакалаврів
(назва рівня вищої освіти)
галузі знань Освіта/ Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)
спеціальності 012 Дошкільна освіта
(код і найменування спеціальності)

2024 рік

Робоча програма освітнього компонента ОДФ 2. 14 Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів для здобувачів вищої освіти 1 курсу.

Розробник: Печка Л. Є., к. пед. н., доцент

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від «26» серпня 2024 р. № 01

Зав. кафедри Станіслав САПОЖНИКОВ, д. пед. н., професор
(підпис)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «28» серпня 2024 р.

Завідувач навчально-методичного відділу Інна ЗЕРКАЛЬ
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Передумови вивчення навчальної дисципліни (які дисципліни мають передувати вивченню)	ОДФ 2. 01 Вступ до спеціальності та професійна етика ОДФ 2. 03 Педагогіка загальна ОДФ 2. 06 Психологія загальна	
Курс	1	1
Семестр	2	2-3
Загальний обсяг годин / кредитів	120/4	120/4
Кількість змістовних модулів	5	5
Годин на аудиторне вивчення	58	16
Годин на самостійне вивчення	62	104
Форма підсумкового контролю	іспит	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти» є підготовка бакалаврів до гармонійного фізичного розвитку дитини, розуміння необхідності створення активного середовища з урахуванням природи дитини, обізнаності в інноваційних технологіях фізичного виховання; вирішення завдань охорони життя та забезпечення повноцінного здоров'я як основної умови духовного і морального здоров'я людини.

Програмою передбачено вивчення загальних питань теорії та методики фізичного виховання, оволодіння знаннями, навичками та вміннями організації роботи з дітьми в різних типах дошкільних навчальних закладів, оволодіння навичками та вміннями організації роботи з навчання дітей рухам, рухливим і спортивним іграм і розвагам тощо з дітьми раннього і дошкільного віку.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- поглиблене вивчення загальних питань теорії та методики фізичного виховання дітей дошкільного віку;
- творче оволодіння студентами досягненнями вітчизняної та зарубіжної науки з питань фізичного виховання дітей;
- формування практичних вмінь та навичок з фізичного виховання, необхідних для роботи з дітьми в різних типах дошкільних навчальних закладах;
- організація різних форм роботи з фізичного виховання дітей у закладах дошкільної освіти;
- формування усвідомлення пріоритету оздоровчої спрямованості фізичного виховання;
- використання засобів фізичного виховання для збереження і зміцнення здоров'я дітей;
- підготовка фахівців дошкільної освіти, здатних забезпечити освітній й процес з фізичного розвитку дітей дошкільного віку.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Освітній компонент ОДФ 2. 14 Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти забезпечує набуття здобувачами вищої освіти ряду **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого - педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання

ПР-1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-3 Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-4 Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-5 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-6 Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-7 Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-8 Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПР-14 Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПР-15 Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПР-18 Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

4. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Загальні основи теорії та методики фізичного виховання та валеологічної освіти

Тема 1. Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти дітей дошкільного віку як педагогічна наука.

Характеристика основних понять. Зв'язок з іншими науковими дисциплінами. Природничо-наукові основи курсу. Становлення та розвиток теорії та методики фізичного виховання, валеологічної освіти. Основні методи наукових досліджень в галузі фізичного виховання. Становлення системи фізичного виховання. Етапи розвитку теорії та методики фізичного виховання. Характеристика системи тіловиховання в Запорізькій Січі. Актуальні проблеми фізичного виховання дітей дошкільного віку в працях педагогів минулого (Я. А. Коменський, Й. Г. Песталоцці, Ж. Ж. Руссо, С. Ф. Русова, А. С. Макаренко, В. О. Сухомлинський). Сучасні проблеми теорії фізичного виховання дітей дошкільного віку та валеологічної освіти.

Характеристика завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Комплексний підхід у реалізації завдань з фізичного виховання. Характеристика оздоровчих, освітніх та виховних завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку. Валеологічна спрямованість завдань з фізичного виховання. Роль ЗДО у вирішенні завдань з фізичного виховання. *Характеристика засобів фізичного виховання дошкільнят:* сили природи (сонце, повітря і вода); гігієнічні фактори (розпорядок процесів життєдіяльності, харчування, особиста та громадська гігієна); фізичні вправи (масаж, рефлекторні вправи, пасивні, пасивно-активні та активні фізичні вправи). Характеристика фізичних вправ: поняття про зміст, структуру і техніку фізичних вправ, просторова характеристика, просторово-часова та *часова характеристика. Класифікація фізичних вправ. Вимоги до вибору фізичних вправ.*

Дидактичні основи навчання дошкільників руховим діям

Єдність навчання, виховання та розвитку дітей в процесі фізичного виховання. Специфіка реалізації принципів навчання у фізичному вихованні. Методи і прийоми навчання фізичним вправам. Співвідношення дидактичних методів та прийомів навчання на різних етапах навчання дошкільників руховим діям. Етапи навчання дітей руховим діям: початкове розучування рухової дії, поглиблене розучування, закріплення та удосконалення рухових дій. Поняття про рухові вміння та навички, умови їх формування. Закономірності формування рухових навичок (взаємодія, фазовість, хвилеподібність, вроджений автоматизм). Взаємозв'язок формування рухових навичок та розвитку фізичних якостей: швидкості, спритності, витривалості, сили, гнучкості, окоміру у дітей дошкільного віку. Особливості добірки фізичних вправ для розвитку фізичних якостей.

Тема 2. Фізичне виховання дітей раннього віку

Закономірності розвитку дитячого організму: інтенсивність фізичного розвитку; висока пластичність та чутливість по відношенню до подразників зовнішнього середовища; напруженість процесів обміну речовин; тісна взаємодія фізичного та психічного розвитку дітей. Характеристика особливостей розвитку дітей раннього віку. Особливості розвитку моторики дітей раннього віку. Завдання фізичного виховання дітей 1-го, 2-го та 3-го років життя. Особливості застосування засобів фізичного виховання в роботі з дітьми раннього віку. Характеристика форм роботи з фізичного виховання та методика їх проведення.

Тема 3. Закономірності формування рухових навичок та розвитку фізичних якостей у дітей.

Етапи навчання дітей руховим діям: початкове розучування рухової дії, поглиблене розучування, закріплення та удосконалення рухових дій. Поняття про рухові вміння та навички, умови їх формування. Закономірності формування рухових навичок (взаємодія, фазовість, хвилеподібність, вроджений автоматизм). Взаємозв'язок формування рухових навичок та розвитку фізичних якостей: швидкості, спритності, витривалості, сили, гнучкості, окоміру у дітей дошкільного віку. Особливості добірки фізичних вправ для розвитку фізичних якостей.

Змістовий модуль II. Особливості методики використання засобів фізичного виховання

Тема 4. Гімнастика у навчанні дітей фізичним вправам

Гімнастика як засіб фізичного виховання. Види гімнастики: загальнорозвиваючих види (гігієнічна, корегуючи, основна гімнастика), гімнастика зі спортивною спрямованістю (акробатика, художня гімнастика, спортивна гімнастика), спеціально-прикладні види (виробнича гімнастика, гімнастика з професійною спрямованістю та лікувальна гімнастика). Особливості використання загальнорозвиваючих видів гімнастики у дошкільному навчальному закладі. Зміст та методика навчання дітей різних вікових груп вправам з шиккування та перешиккування, загальнорозвиваючих та танцювальних вправ.

Тема 5. Методика навчання основних рухів.

Види основних рухів та їх характеристика (ходьба, біг, лазіння, стрибки, метання, вправи у рівновазі). Техніка виконання основних рухів. Методика навчання дітей основним рухам, послідовність добірки фізичних вправ для формування у дітей різних вікових груп рухових умінь та навичок з основних рухів. Використання підготовчих та допоміжних вправ. Прийоми страхування та попередження травматизму. Аналіз програм виховання і навчання дітей в ЗДО, Базового компоненту дошкільної освіти з розділу „Основні рухи”. Ускладнення засобів різних вікових групах у відповідності до вікових можливостей дітей та завдань рухової підготовленості.

Тема 6. Рухливі ігри

Характеристика рухливої гри як засобу та методу фізичного виховання дітей. Поняття про рухливу гру, її структура. Класифікація рухливих ігор, основні види ігор. Значення рухливих ігор для всебічного розвитку дитини дошкільного віку. Видатні педагоги про роль рухливої гри. Особливості методики проведення рухливих ігор.

Вибір рухливих ігор для дітей дошкільного віку. Ускладнення та варіативність рухливих ігор. Підготовка вихователя та підготовка дітей до рухливої гри. Організація та керівництво рухливою грою: пояснення змісту та правил гри; прийоми розподілу ролей у грі; регулювання фізичного навантаження; підведення підсумків та оцінка діяльності дітей. Методика проведення рухливих ігор у різних вікових групах. Українські народні рухливі ігри.

Українські народні рухливі ігри як дієвий засіб всебічного розвитку дітей дошкільного віку в умовах національного відродження. Види ігор та їх характеристика. Особливості методики проведення українських народних рухливих ігор. Використання малих фольклорних жанрів при проведенні народних рухливих ігор: заклички до сил природи та до дітей, зговірки, лічилки, мирилки, мовчанки, прислів'я та приказки. Ознайомлення дітей з народними атрибутами до ігор.

Тема 7. Спортивні ігри і вправи з елементами спорту.

Вплив ігор з елементами спорту на зміцнення здоров'я, підвищення рівня рухової підготовленості та розвиток фізичних якостей. Методика навчання дітей іграм спортивного характеру. Обладнання та інвентар. Техніка, правила та тактика ігор спортивного характеру. Дозування навантажень. Правила поведінки дітей та попередження травматизму. Вправи спортивного характеру. Комплексний вплив вправ спортивного характеру на всебічний розвиток дітей. Види спортивних вправ. Правила вибору вправ спортивного характеру. Поетапність ознайомлення старших дошкільників з вправами спортивного характеру (підготовчий період, допоміжний та основний). Особливості методики розучування вправ спортивного характеру. Правила поведінки дітей та попередження травматизму.

Змістовий модуль 3. Основні форми роботи з фізичного виховання у ЗДО.

Тема 8. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня.

Види фізкультурно-оздоровчих заходів. Правила добору фізичних вправ для ранкової гімнастики. Особливості складання комплексу ранкової гімнастики для дітей різних вікових груп. Зміст та структура ранкової гімнастики. Методика проведення ранкової гімнастики в різних вікових групах.

Структура гігієнічної гімнастики з елементами корекції, особливості проведення в різних вікових групах.

Обґрунтування необхідності проведення малих форм активного відпочинку. Варіанти проведення фізкультхвилинок та фізкультпауз.

Тема 9. Заняття з фізичної культури – основна форма роботи з фізичного виховання в умовах закладу дошкільної освіти.

Типи занять. Обґрунтування типового плану побудови занять з фізичної культури. Способи організації дітей. Шляхи регулювання фізичних, емоційних та психічних навантажень на заняттях. Методика проведення занять з фізичної культури в різних вікових групах, у змішаних групах.

Значення занять з фізичної культури на повітрі. Особливості організації та варіанти проведення занять на повітрі. Зміст занять з фізичної культури на повітрі в різні пори року.

Тема 10. Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку в повсякденному житті.

Поняття «рухова активність». Види рухової активності: цілеспрямована та довільна. Якісна та кількісна характеристика рухової активності дітей. Дослідження проблеми рухової

активності. Поняття про активний та пасивний руховий режим. Характеристика різних форм роботи з фізичного виховання в повсякденному житті: піші переходи та екскурсії за межі дошкільного закладу; фізкультурні розваги та свята; дні здоров'я; самостійна рухова діяльність, індивідуальна робота з дітьми, рухливі ігри, канікули.

Змістовий модуль 4. Організація фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Тема 11. Планування та облік роботи з фізичного виховання в ЗДО.

Значення планування та обліку роботи в ЗДО. Основні вимоги до планування. Реалізація дидактичних принципів при розподілі програмового матеріалу у перспективному плані. Оперативне планування. Облік роботи з фізичного виховання (попередній, поточний, рубіжний).

Тема 12. Організація та керівництво системою фізичного виховання в ЗДО.

Функціональні обов'язки завідуючої, методиста, медичного працівника, вихователя, інструктора з фізичного виховання, музичного керівника. Проведення лікарсько-педагогічного контролю за системою фізичного виховання. Види контролю за системою фізичного виховання в ЗДО. Методика діагностики рухової підготовленості та стану здоров'я дітей дошкільного віку. Методика визначення рівня фізичного навантаження на дітей в процесі виконання рухових дій. Метод пульсометрії.

Змістовий модуль 5. Технології валеологічної освіти дітей дошкільного віку.

Тема 13. Форми організації роботи з дошкільниками з валеологічного виховання.

Форми організації роботи з дітьми з валеологічного виховання: ігри, заняття, спостереження, екскурсії, валеохвилинки, практична діяльність, свята природничого змісту, спортивні, соціальні та побутові, самостійна діяльність дітей тощо. Особливості організації дозвілля дошкільників. Опосередковані та безпосередні прийоми керівництва самостійною діяльністю дітей під час режимних процесів в умовах закладу дошкільної освіти.

Тема 14. Технології збереження, формування та зміцнення фізичного здоров'я дітей дошкільного віку.

Чинники фізичного здоров'я дітей. Основні передумови здійснення валеологічної освіти дошкільників з питань фізичного здоров'я. Характеристика засобів формування фізичного здоров'я дітей. Діяльнісні технології формування фізичного здоров'я /руховий ігротренінг, фітбол-гімнастика, рухова казкотерапія/. Виховні технології формування уявлень у дошкільників про фізичне здоров'я: образ тіла, розвиток та живлення організму, гігієна тіла, гігієна праці, загартування організму, рухова активність, здоров'я і хвороба, безпека організму, статева диференціація і ідентифікація /ігрові та театралізовані технології, пантомімічні етюди, рольове програвання ситуацій, тренінги, казкотерапія, практичне вправління тощо/.

Тема 15. Технології забезпечення оптимального психічного та морального здоров'я дошкільників.

Характеристика поняття «психологічна безпека». Зовнішні і внутрішні фактори, що впливають на психологічну безпеку дітей. Ознаки стресового стану дітей. Єдність фізичного і психічного розвитку дітей. Свідомість дошкільника та його пізнавальна, почуттєва і вольова активність. Характеристики самосвідомості: власне ім'я, самооцінка, домагання визнання, статева ідентифікація, психологічний час особистості, усвідомлення своїх прав та обов'язків. Засоби формування психічного здоров'я дошкільників. Технології забезпечення інтелектуального та емоційного здоров'я дітей дошкільного віку. Використання елементів експресивної психотехніки для дітей, методи та засоби психофізичної саморегуляції (аутогенне тренування, тренінги, етюди, психогімнастичні вправи, книготерапія, трудотерапія, музикотерапія, сміхотерапія) тощо.

Передумови формування морального здоров'я дітей. Формування у дитини початкових уявлень про моральні норми життєдіяльності (ставлення до дорослих людей, їх діяльності, однолітків, до самої себе). Гуманне ставлення до навколишнього. Культура моральних почуттів. Формування ціннісних орієнтацій дитини в процесі її залучення до загальнолюдських цінностей.

Впровадження освітній процес виховних технологій:

- ◆ уроки Добра і Краси /морально-етичні бесіди, читання казок, подорожі до Країни Ввічливості тощо/;

- ◆ психотехнології і гімнастика почуттів, тренінгів, енергетичних вправ – «Жива вода», «Тепло рук товариша», «Загублена рукавичка»;

- ◆ ігрові технології – «Квітка доброти», «Дзвіночки совісті»; театралізованих вправ, рольових програвань ситуацій, ігор-драматизацій – «Прихід у гості», «Відвідування хворого товариша», тренінги «Країна розуміння», пантоміми, тощо;

- ◆ ситуації морального вибору /порівняльні, оцінювальні, проблемні/;

- ◆ прийоми ТРВЗ – «Що було якби люди перестали використовувати ввічливі слова», «Добре – погано» тощо.

Тема 16. Технології формування соціального благополуччя у дитини дошкільного віку.

Соціальне благополуччя дитини як інтегрований показник її фізичного, психічного, морального здоров'я та цілісного розвитку. Сприятливі і несприятливі особливості впливу на дитину. Зміст соціального благополуччя дитини: гармонійне входження в соціум, комунікативні навички, пристосування до життя в нових умовах, адекватна поведінка з рідними і незнайомими людьми, налагодження та регулювання групової взаємодії, визначення власного статусу в групі, вироблення позицій щодо асоціативних вчинків. Впровадження виховних технологій:

- ◆ засоби ознайомлення з родинними реліквіями – зустрічі, бесіди, свята з членами родини, складання родового дерева, розгляд сімейних фотографій, документів, діагностичні методики – малюнок «Моя сім'я», «Кого я візьму із собою» тощо;

- ◆ психотехнології, тренінги, етюди, пантоміми, ігрові та театралізовані технології, практичне вправляння.

Тема 17. Співпраця закладу дошкільної освіти і сім'ї з питань валеологічного виховання дошкільників

Завдання виховної співпраці дошкільного закладу і сім'ї в контексті валеологічного виховання дошкільників. Зміст роботи педагогічного персоналу дитячого садка з питань забезпечення єдності виховного впливу на дітей. Характеристика основних форм організації співпраці закладу дошкільної освіти та сім'ї (батьківські збори, консультації, конференції, семінари, семінари-практикуми, круглий стіл, ярмарка ідей, ділові ігри, тренінги, виставки, перегляд різних форм роботи з дітьми, режимних процесів, залучення батьків до складання плану роботи, спільне проведення екскурсій, свят тощо).

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		Форма контролю
	денна форма	заочна форма	
	у с у тому числі	у с у тому числі	

		л	п	лаб	сем	с-р		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи теорії та методики фізичного виховання та валеологічної освіти дітей дошкільного віку.													
Тема 1. Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти дітей дошкільного віку як педагогічна наука. Завдання та засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку. Загальні основи навчання і розвитку дітей дошкільного віку в процесі фізичного виховання.	4	2			2	4		2				8	А, У
Тема 2. Фізичне виховання дітей раннього віку.	4	2			2	4		2				8	ПК
Тема 3. Формування рухових навичок та розвитку фізичних якостей.	4		2		2	2						6	П
Разом за Змістовим модулем 1. – 22 год.	12	4	2	-	6	10							
Змістовий модуль 2. Особливості методики використання засобів фізичного виховання.													
Тема 4. Гімнастика у навчанні дітей дошкільного віку фізичним вправам.	4	2	2			4		2				6	ПК, П
Тема 5. Зміст та методика навчання основних рухів дітей дошкільного віку.	4	2	2			4						6	ПК,П
Тема 6. Рухливі ігри та методика їх проведення.	4	2	2			4						6	ПК
Тема 7. Ігри та вправи спортивного характеру.	2		2			4						6	КР
Разом за Змістовим модулем 2. – 30 год.	14	6	8			16							
Змістовий модуль 3. Основні форми роботи з фізичного виховання у ЗДО.													
Тема 8. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня.	4	2	2			4		2				6	МКЗ
Тема 9. Заняття з фізичної культури – основна форма роботи з фізичного виховання в умовах закладу дошкільної освіти.	8	2	4			4		2				6	МКЗ
Тема 10. Забезпечення рухової активності в повсякденному житті.	4	2	2			4		2				6	МКЗ
Разом за змістовим модулем 3. – 28 год.	16	8	8			12							
Змістовий модуль 4. Організація фізичного виховання дітей дошкільного віку.													
Тема 11. Планування та облік роботи з фізичного виховання в ЗДО.	2		2			4						6	У, ПК
Тема 12. Організація та керівництво системою фізичного виховання в ЗДО.						4						6	П, Д
Разом за змістовим модулем 4 – 10 год.	2			2		8							
Змістовий модуль 5 Сучасні технології у системі фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку.													
Тема 13. Форми організації роботи з дошкільниками з валеологічного виховання.	3	2			1	2		2				6	П
Тема 14. Технології збереження, формування та зміцнення фізичного здоров'я дітей дошкільного віку.	3	2	2		1	4		2				8	П, У
Тема 15. Технології забезпечення оптимального психічного та морального здоров'я дошкільників.	3	2			1	4						6	П, У

Тема 16. Технології формування соціального благополуччя у дитини дошкільного віку.	3	2			1	4						6	П, У
Тема 17. Співпраця закладу дошкільної освіти і сім'ї з питань валеологічного виховання дошкільників.	2				2	2						4	К
Разом за змістовим модулем 5. – 34год.	14	8		-	6	20							
Всього	120	24	22		12	62	120	16	-			104	

Форми контролю: усне опитування – У
контрольні роботи – КР
перевірка конспектів – ПК
тестування – Т
колоквіум – К
есе – Е
дайджест – Д
презентація – П
моделювання конспектів занять (показ) – МКЗ
складання схем/таблиць – СХ/Т
анотації до наукових статей – А

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Тема 1. «Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти» як педагогічна наука. Характеристика завдань, засобів фізичного виховання дітей дошкільного віку. Дидактичні основи навчання дошкільників руховим діям	2	2	2
2	Тема 2. Фізичне виховання дітей раннього віку.	2	2	2
3	Тема 3. Гімнастика у навчанні дітей дошкільного віку фізичним вправам.	2	2	2
4	Тема 4. Зміст та методика навчання основних рухів дітей дошкільного віку.	2		2
5	Тема 5. Зміст та методика навчання основних рухів дітей дошкільного віку.	2		2
6	Тема 6. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня.	2	2	2
7	Тема 7. Заняття з фізичної культури – основна форма роботи з фізичного виховання в умовах закладу дошкільної освіти.	2	2	2
8	Тема 8. Забезпечення рухової активності в повсякденному житті.	2	2	2
9	Тема 9. Форми організації роботи з дошкільниками з валеологічного виховання	2	2	2
10	Тема 10. Технології збереження, формування та зміцнення фізичного здоров'я дітей дошкільного вік.	2	2	2
11	Тема 11. Технології забезпечення оптимального психічного та морального здоров'я дошкільників.	2		2
12	Тема 12. Технології формування соціального благополуччя у дитини дошкільного віку.	2		2

	Усього годин	24	16	24
--	---------------------	-----------	-----------	-----------

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Тема 1. Методика навчання дітей різних вікових груп вправам з шиккування та перешикування, загальнорозвиваючих та танцювальних вправ. Проведення студентами вправ.	2	–	2
2	Тема 2. Оцінка рухових якостей дошкільників.			
3	Тема 3. Проведення студентами основних рухів дітей дошкільного віку.	2	–	2
4	Тема 4. Проведення студентами рухливих ігор для дітей різних вікових груп.	2		2
5	Тема 5. Ігри та вправи спортивного характеру, аналіз проведення.	2		2
6	Тема 6. Проведення студентами ранкової гімнастики, гімнастики після сну в усіх вікових групах.	2		2
7	Тема 7. Проведення студентами фізкультурних занять для дітей різних вікових груп.	4		2
8	Тема 8. Організація активного відпочинку дітей.	2	–	2
9	Тема 9. Планування та облік роботи з фізичного виховання в ЗДО.	2	–	
10.	Тема 10. Технології збереження, формування та зміцнення фізичного здоров'я дітей дошкільного вік.	2		2
	Усього годин	22		16

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Тема 1. Становлення системи фізичного виховання.	2	–	2
2	Тема 2. Характеристика особливостей розвитку дітей раннього віку.	2	–	2
3	Тема 3. Загальна характеристика основних рухів.	2	–	2
4	Тема 4. Спортивні ігри і вправи.	2	–	2
5	Тема 5. Заняття з фізичної культури в ЗДО	2	-	2
6	Тема 6. Форми організації роботи з дошкільниками з валеологічного виховання.	2	–	
7	Тема 7. Технології збереження, формування та зміцнення фізичного здоров'я дітей дошкільного вік.	2	–	2
8	Тема 8. Технології забезпечення оптимального психічного та морального здоров'я дошкільників. Технології формування соціального благополуччя у дитини дошкільного віку.	2	–	2
9	Тема 9. Співпраця закладу дошкільної освіти і сім'ї з питань валеологічного виховання дошкільників.	2	–	2

	Усього годин	18	-	18
--	---------------------	-----------	----------	-----------

9. Теми лабораторних занять (не передбачено)

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Тема 1. Етапи розвитку теорії та методики фізичного виховання. Використання історичної спадщини. Сучасні проблеми теорії фізичного виховання дітей дошкільного віку. Використання передових ідей у зарубіжних системах фізичного виховання.	2	4	1
2	Тема 2. Використання передових ідей у зарубіжних системах фізичного виховання. Дидактичні принципи в навчанні рухів. Оздоровчі, освітні, виховні завдання на заняттях фізичними вправами. Усебічний розвиток дітей дошкільного віку на фізкультурних заняттях.	2	4	1
3	Тема 3. Особливості навчання фізичних вправ і масажу дітей першого року життя.	4	8	1
4	Тема 4. Аналіз чинної програми «Дитина» (інших програм) освітній напрям «Особистість дитини».	2	6	1
5	Тема 5. Особливості навчання стройових вправ дітей дошкільного віку.	4	8	1
6	Тема 6. Складання конспектів з навчання стройових вправ.	2	2	1
7	Тема 7. Зміст та методика навчання основних рухів дітей дошкільного віку.	2	2	1
8	Тема 8. Наукові дослідження щодо рухливої гри.	2	2	1
9	Тема 9. Українські народні рухливі ігри як дієвий засіб всебічного розвитку дітей дошкільного віку. Використання малих фольклорних жанрів при проведенні народних рухливих ігор.	2	4	1
10	Тема 10. Правила вибору спортивних ігор та вправ спортивного характеру.	2	2	1
11	Тема 11. Складання конспектів з планування рухливих ігор в ЗДО	2	4	1
12	Тема 12. Методика проведення ранкової гімнастики в різновіковій групі.	4	6	1
13	Тема 13. Особливості організації фізкультурного заняття в різновіковій групі.	4	6	1
14	Тема 14. Необхідність проведення активного відпочинку. Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденній життєдіяльності. Дослідження проблеми рухової активності.	2	2	1
15	Тема 15. Самостійна рухова активність в ЗДО.	1	2	1
16	Тема 16. Індивідуальної роботи в ЗДО.	1	2	1
17	Тема 17. Планування роботи з фізичного виховання.	4	6	1
18	Тема 18. Лікарсько-педагогічний контроль за фізичним вихованням дітей дошкільного віку.	4	6	1
19	Тема 19. Інноваційні технології у системі фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку.	14	22	1

20	Тема 20. Співпраця закладу дошкільної освіти і сім'ї з питань валеологічного виховання дошкільників.	2	6	1
	Усього годин	62	104	20

11. Методи навчання:

Загальні:

Словесні методи навчання: евристична бесіда; пояснення, акроматична лекція, розповідь, інструктаж, робота з підручником.

Наочні методи навчання: ілюстрування (схеми, таблиці), демонстрування, самостійне спостереження.

Практичні методи навчання: моделювання занять, ігри, вправи, практичні й дослідні роботи.

Активні методи навчання: бесіда, дискусія, кейс-стаді (метод ситуацій).

Методи інформаційно-телекомунікаційних технологій: LMS (Learning Management System) програмні додатки для адміністрування навчальних курсів в рамках дистанційного навчання (Classroom, Prometheus, Quizlet, Udemy, EdX, Coursera, Brainly, Khan Academy, СК-12). WhatsApp, Viber, Telegram.

За характером пізнавальної діяльності:

– *пояснювально-ілюстративний* (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення здобувачами освіти інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;

– *репродуктивний*: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;

– *проблемного виконання*: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого пошуку (студентам подається своєрідний еталон творчого мислення);

– *частково-пошуковий* (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності студентів);

– *дослідницький*: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висувуючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

Методи навчання відповідно до програмних результатів:

ПР-1, 5 – навчальна дискусія; робота в малих групах, «займи позицію»;

ПР-6 – лекція, навчальна дискусія, інструктаж; індивідуальні роботи, метод проєктів; «коло ідей», «акваріум», «мозковий штурм», «метод Прес», «займи позицію», «навчаючись-учусь»; презентація;

ПР-7 – лекція, проблемне навчання, портфоліо; робота в малих групах; демонстрація, презентація;

ПР-8 – індивідуальні роботи, метод проєктів; «коло ідей», «мозковий штурм», «метод Прес», «займи позицію», рольова гра, імітація, «ток-шоу»;

ПР-18 – навчальна дискусія; робота в малих групах, «займи позицію»;

ПР-20 – лекція, проблемне навчання, портфоліо; робота в малих групах; демонстрація, презентація.

12. Методи контролю

– оцінка вирішення типових завдань;

- письмові контрольні роботи;
- усне опитування під час занять;
- оцінка презентацій, есе, дайджест по окремих темах дисципліни з використанням монографічної, періодичної, фахової літератури;
- оцінка моделювання занять;
- дистанційний контроль;
- іспит.

13. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
83–89	B	добре	
75–82	C		
68–74	D	задовільно	
60–67	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ І ВМІНЬ:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90–100	A

ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.
- вміє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань.

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни і професії, яку вони набувають, виявили творчі здібності і використовують їх при вивченні навчально-програмного матеріалу. Відмінному рівню відповідає правильна й вичерпна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав усебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачено програмами дисциплін; уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83–89	B
	75–82	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка «5», але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, В) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється студентам, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою. Оцінка «добре» виставляється студентам, які показують систематичний характер знань з дисципліни і вміють самостійно поповнювати свої знання протягом всього навчання;

Оцінка «добре» (75–82 бали, С) – виставляється студентам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68–74	D
	60–67	E

ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил;
- не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Задовільному рівню відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене запитання (завдання), якщо студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні знання літературних джерел. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили на екзамені помилки при виконанні екзаменаційних завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їх подолання.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, E) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	0–34	F

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, письмове опитування.

Форма підсумкового контролю: іспит.

14. Навчально-методичне забезпечення дисципліни

№ з/п	Компоненти навчально-методичного забезпечення	Форма доступу
1.	Робоча програма навчальної дисципліни.	
2.	Лекційні матеріали.	
3.	Практичні завдання із методичними рекомендаціями до них.	
4.	Лабораторні роботи із методичними рекомендаціями до виконання.	
5.	Пакети тестових завдань.	
6.	Завдання до самостійної роботи із методичними рекомендаціями до них.	
7.	Список рекомендованих інформаційних джерел.	
8.	Критерії оцінювання з навчальної дисципліни.	
9.	Перелік питань до підсумкового контролю.	

15. Рекомендована література

Основна література

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні К., 2021
2. Валеологічна освіта дітей дошкільного віку (теоретико-методичні засади): навчально-методичний посібник / О. Максимова. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. 213 с.
3. Вільчковський, Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навчальний посібник для студ. дошкільних факультетів вищ. пед. навч. закладів. Суми: Університетська книга, 2019.
4. Освітня програма для дітей віком від 2 до 7 років «Дитина» (нова редакція) / Наук. кер. В. Огнев'юк. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020.
5. Печка Л. Є. Зміст виховання особистості майбутнього педагога-дошкільника в здоров'язбережувальному середовищі педагогічного закладу вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (В. 28)*, 2020. Дрогобич.
6. Печка, Л. Є. Ціннісне ставлення до здоров'я дітей: наступність у роботі закладу дошкільної освіти і початкової школи: (Монографія). Київ. Кременчук: NOVABOOK, 2021. 503 с.
7. Печка Л. Є. Наступність в роботі закладу дошкільної освіти і початкової школи в упровадженні здоров'язбережувальних технологій в освітній процес. *«Освітні обрії» – науково-педагогічний журнал Івано-Франківського ППО і ДВНЗ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 1 (Вип. 50). 2020, 61–68*. Івано-Франківськ.
8. Печка Л. Є. Обґрунтування методики формування основ ціннісного ставлення до власного здоров'я дітей 6–7 року життя. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Сер.: Педагогічні науки, (Ч. 2), 1(315), 2018, 236–244*.
9. Печка Л. Є. Теоретичні і методичні аспекти дослідження формування ціннісного ставлення до власного здоров'я дітей старшого дошкільного віку. *Перспективи та інновації науки*. Київ, 2022. 1 (6).
10. Печка Л. Є. Сучасний стан формування у дітей 6–7 року життя основ ціннісного ставлення до власного здоров'я. *Science and Education: a New Dimension. Humanities and Social Sciences*. 2017, (с. 44–48). Budapest.

11. Печка Л. Є. «Ціннісне ставлення до здоров'я дітей: наступність у роботі закладу дошкільної освіти і початкової школи: монографія. 29,1 д.а. Витяг з протоколу № 10 засідання Вченої ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова від 29 квітня 2021 р., Київ.
12. Сучасні здоров'язбережувальні технології: монографія / за загальною 26. редакцією проф. Ю. Д. Бойчука. Харків : Оригінал, 2018. 724 с.
13. «Українське дошкілля». Програма розвитку і виховання дітей дошкільного віку / О. І. Білан; за заг.ред О. В. Низковської. Тернопіль: Мандрівець, 2023.
14. Larysa Piechka. Actuality of interaction of pedagogues in the formation of valuable attitude to the own health of children of the preschool educational establishments and elementary schools. «Освітні обрії» – науково-педагогічний журнал Івано-Франківського ІППО і ДВНЗ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 2 (Вип. 51). 2020. Івано-Франківськ.
15. Larysa Piechka. Contents of the study of formation of value attitude towards health of children 6-7 years of life. Educational and scientific space : scientific journal. Issue 1 (1 – 2021) / National Pedagogical Dragomanov University [Ch. Ed. Dr. Ped. Sciences, Prof. Matvienko O. V.]. Kyiv. Lira-K Publishing House, 2021. P. 50–56
16. Pyechka, L. Method of formation of the basis of valuable attitude to the own health of children of senior preschool age and elementary school. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2019. (В. 23), 105–111.
17. Pyechka, L. (2019). Organization of educational work on the formation of valuable attitude to own health of children aged 6-7 years of life in interaction of preschool education institution and primary school. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University* (Vol. 6), 1 (2019), с. 133–141). Ivano-Frankivsk

Додаткова література:

1. Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах: Навчально-методичний посібник/ Тернопіль: Мандрівець, 2011. 128 с.
2. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорія і методика виховання дітей дошкільного віку: підручник. Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2019. 467 с.
3. Волкова В., Мерц О. Адаптація дітей раннього віку до умов дошкільного закладу. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. 2017. № 1. С. 68-72.
4. Методичні рекомендації до Базового компонента дошкільної освіти (державний стандарт дошкільної освіти). Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-148 від 16.03.2021 «Щодо методичних рекомендації до оновленого Базового компоненту дошкільної освіти»
5. Практикум з методики фізичного виховання: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець- Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 125 с. :

Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Нормативно-правова база Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]: <https://www.google.com.ua/search?client=opera&q=Нормативно-правова+база+Міністерства+освіти+і+науки+України&sourceid=opera&ie=UTF-8&oe=UTF-8>
2. Гра по-новому, навчання по-іншому. Методичний посібник / О. Рома – The LEGO Foundation, 2018. – 44 с. URL: <http://nus.org.ua/news/mon-opublikovalo-posibnyky-z-vykorystannya-lego-u-pochatkovij-shkoli/>
3. Закон України «Про вищу освіту». <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

4. Закон України Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 року № 2628-III зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
5. Базовий компонент дошкільної освіти від 12.01.2021
URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/novij-bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-zabezpechit-pidvishennya-yiyi-yakosti-ta-vidpovidnist-mizhnarodnim-standartam-sergij-shkarlet>
6. Лист МОН України «Щодо окремих питань діяльності закладів дошкільної освіти на 2021/2022 навчальному році»: лист Міністерства освіти і науки України від 10.08.2021 №1/9-411.
URL <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-okremih-pitan-diyalnosti-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-u-20212022-navchalnomu-roci>
7. Лист МОН від 07.07.2021 № 1/9-344 «Планування роботи закладу дошкільної освіти на рік»
<https://mon.gov.ua/ua/npa/planuvannya-roboti-zakladu-doshkilnoyi-osviti-na-rik>
8. Методичні рекомендації щодо взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців: лист Міністерства освіти і науки України від 11.10.2017 р. № 1/9-546. URL:
https://www.pedrada.com.ua/files/articles/1545/MON_546_Vzajemodija_ZDO_batka_my.pdf
9. Про затвердження примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 19 грудня 2017 р. № 1633 URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-primirnogo-pereliku-igrovogota-navchalno-didaktichnogo-obladnannya-dlya-zakladiv-doshkilnoyi-osv>
10. Лист МОН від 16.03.2021 р. №1/9-148 «Щодо методичних рекомендацій до оновленого БКДО <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-metodichnih-rekomendacij-do-onovlenogo-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti>
11. Мультимедіа енциклопедія (про видатних філософів, психологів, науковців).
http://webhp.kspu.edu/joomla/index.php?option=com_courses&Itemid=110<http://intellect-invest.org.ua>

Портал сучасних педагогічних ресурсів

<http://www.children.edu-ua.net> – Сайт «Діти України».

<http://www.ime.edu-ua.net/> – Інститут інформаційних технологій і засобів навчання АПН України.

<http://www.mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України – офіційний сайт

<http://www.nbu.gov.ua/LIBRARY/> – Бібліотека ім. Вернадського.